

Izhaja od
meseca ok-
tobra 1965

List, ki ga
člani kolektiva
dobijo
brezplačno,
izhaja en-
krat mesečno

Leto izhajanja:
XII

St. 8

avgust 1976

TOSAMA

GLASILO DELAVCEV TOSAME

Poslovno poročilo za prvo polletje 1976

Poslovno finančni rezultati prvega polletja 1976 niso zadovoljivi, še več, postali so celo zaskrbljujoči in v celoti neprimerljivi z rezultati poslovanja v istem obdobju preteklega leta. Pričakovali smo in tudi programirali mnogo slabše poslovno finančne rezultate od rezultatov v preteklem letu. To pa zaradi močne konkurence v prodaji na zunanjem in domačem trgu, občutnega znižanja prodajnih cen, predvsem na zunanjem trgu ter velik porast stroškov proizvodnje. Vendar so rezultati še slabši od predvidenih vsled objektivnih in subjektivnih vzrokov. V celotnem prvem polletju smo se srečevali z različnimi predvidenimi in nepredvidenimi problemi, v celotni dejavnosti in poslovanju, katere nismo mogli uspešno odpravljati kljub velikemu prizadevanju. Moramo priznati, da smo imeli veliko subjektivnih težav predvsem v nedoseganju proizvodnega in prodajnega plana, kakor tudi velike odsotnosti z dela zaradi neurejenega preventivnega zdravstvenega varstva. Proizvodni in prodajni plan sta v gospodarskem načrtu za leto 1976 sestavljena zelo dosledno z izkoriščanjem vseh proizvodnih kapacitet in zaradi tega tudi vsaka objektivna

ali subjektivna pomanjkljivost in nedoslednost hitro vplivata na nedoseganje tudi ostalih programov gospodarskega načrta.

Omeniti moram tudi novi način ugotavljanja in obračunavanja celotnega dohodka in uveljavljanje določil zakona o zavarovanju plačil med uporabniki družbenih sredstev, da se celotni dohodek ugotavlja in obračunava od plačane realizacije in ne od fakturirane, kakor je bilo v preteklem letu. Pri tem načinu ugotavljanja celotnega dohodka ni prisotna realizacija na domačem trgu in v izvozu v mesecu maju in juniju, v skupnem znesku 28.514.000,— din, ki pa bo plačana v teku meseca julija in delno avgusta ter se bo štela v realizacijo v tretjem tromesečju. Porabljena sredstva pa so tudi za to realizacijo vzeta v obračun celotnega dohodka.

Zakon o zavarovanju plačil, ki je stopil v veljavo 1. aprila je zelo negativno vplival na slabo prodajo v mesecu aprilu in maju, kar še do konca I. polletja nismo mogli nadoknaditi.

Tudi zunanjetrgovinski sistem, režim izvoza in uvoza je v precejšnji meri doprinesel k slabemu poslovnemu rezultatu.

Imeli smo težave z izvoznimi dovojenji in s tem tudi pomanjkanje deviznih sredstev v vezavi izvoz — uvoz.

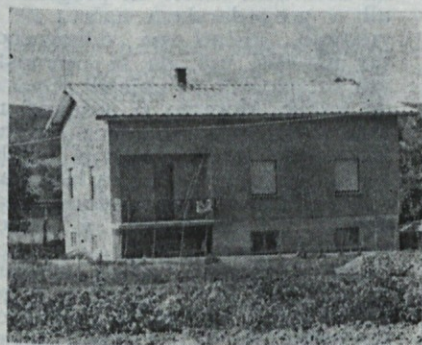
Vse to so okvirni in subjektivni vzroki, ki so vplivali na naše neugodne poslovne rezultate za prvo polletje 1976.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Elka Žorž je najdlje zaposlena v TT Senožeče. Ko je šla na delo, sem jo ustavila in malo sva poklepetali. Na začetku se je malo upirala, nato pa se je le vsedla in mi odgovarjala.

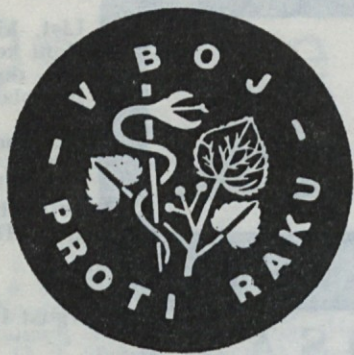
Na strani 8.

K reševanju družbene prehrane smo pristopili že leta nazaj. Prvotno smo imeli kuhinjo in menzo v tovarni, po letu 1965 pa je kuhanje malic, kosil in večerij prevzela restavracija »Adria«, ki posluje v sklopu podjetja, vendar finančno samostojna.

Za vse, ki še ne poznajo zgodovine ustanovitve restavracije le nekaj besed.

Na strani 6.

PLJUČNI RAK

Med vzroki naglega naraščanja te bolezni je vsekakor kajenje cigaret. Obolenje za pljučnim rakom je v zadnjih desetletjih močno naraslo. Naj navedem le nekaj statističnih podatkov. Pred 50 leti je bil pljučni rak prava redkost. Kratek podatek iz ZDA: leta 1930 je umrlo v tej deželi za pljučnim rakom 2837, leta 1950, torej 20 let pozneje pa že 18.313 ljudi. Te številke nam povedo, da je smrtnost zaradi tega obolenja narasla v 20 letih za 500 odstotkov. V Sloveniji je leta 1966 zbolelo za pljučnim rakom 410 ljudi, to je 11 % od vseh obolelih za rakom. Od tega je bilo 17 % žensk, to je slaba šestina. Za nobeno drugo vrsto raka ni obolenje tako naraslo kot prav za pljučnim rakom mnogo pogostejše obolevajo moški kot pa ženske. Po statistikah je razmerje med spoloma 7 : 1 v korist žensk.

Kje so vzroki tako naglega naraščanja te bolezni? Vse statistike dolžijo za ta porast vse večje število kadičev cigaret. Pri izogrevanju le-teh namreč nastajajo snovi, kot sta bencipren in bencantracen, ki pri laboratorijskih poskusih povzročijo raka na poskusnih živalih. Pri posameznem kadičcu ni mogoče napovedati, ali bo sploh kdaj obolel za pljučnim rakom. Raziskovalci pa so si edini v tem: čim dalj traja kajenje in čim večja je dnevna količina pokajenih cigaret, tem večja je možnost obolenja za pljučnim rakom.

Pregledi kadičev so pokazali, da imajo ti na sluznicah dihalnih organov spremembe, ki jih pri nekadičih ni. Te spremembe štejemo za predrakove, to se pravi, da se iz njih lahko razvije rak. Po mnenju strokovnjakov kajenje cigar in pipe ni tako nevarno, ker taki kadičci ne vdihavajo tako globoko dima kot kadičci cigaret. Napotek je tak: tudi dologletni kadičec zmanjša možnost, da bi zbolel za pljučnim rakom, če preneha kaditi. Najbolje pa je, da sploh ne začnemo kaditi, kajti kajenje pospešuje nastanek pljučnega raka, kakor tudi drugih obolenj, predvsem obolenj srca in ožilja!

Povzročitelje pljučnega raka iščemo tudi drugod. Vemo, da je obolenje dva- do štirikrat pogostnejše v mestih kot na deželi. To pripisujemo zraku v mestih, ki ga onesnažuje industrija in velik promet. Pred nekaj desetletji so mislili, da je tuberkuloza marsikdaj predhodnik pljučnega raka. Ne moremo reči, da so nepomembna razna kronična, t. j. dolgotrajna vnetja v samih pljučih in sapnikovih vejah in vejicah. Ta obolenja stalno dražijo sluznico, ki je tako dovzetna za razvoj raka.

Pljučnega raka se da hitro spoznati ali pa tudi zelo težko. Želimo si, da bi ga spoznali čimprej. V zgodnjem stanju so znamenja neznamenata. Najpomembnejše znamenje je kašelj. Ta se pojavlja tudi pri drugih kroničnih obolenjih pljuč in sapnikovih vej npr. pri bronhitisu. Znan je dolgoletni kašelj kadičev, zlasti jutranji. V tem primeru nam postane sumljiva vrsta kašlja. Če se ta spremeni, bodimo pozorni. Če opazimo krvav izmeček je to resno opozorilo, da moramo k zdravniku, čeprav krvav izpljunek lahko povzročajo tudi druga obolenja. Drugo pomembno znamenje je težko dihanje, ki se pojavlja tudi, če bolnik miruje ter je žvižgajoče in ostro. Pomembno znamenje je tudi bolečina v prsih, ki je podobna zbadanju in se pri kašlju poveča. Neredko se pridruži pljučnemu raku pljučnica. Vsa znamenja, kot so npr. temperatura, znojenje, sprememba v krvi, govorijo v prid vnetju. Rentgenski pregled po preboleli pljučnici pa nam odkrije rakavo obolenje. Ne trdim, da je vsaka pljučnica posledica ali znamenje raka. Še zdaleč ne! Vendar ni nikdar odveč temeljit pregled po prestani pljučnici. Vidimo, da znamenja začetnega pljučnega raka ni-

so zelo značilna. Zato naj nas nekaj tednov trajajoči kašelj opozori, da gremo k zdravniku. Najpametneje je, da si damo po 45. letu starosti vsaj vsako leto enkrat pregledati pljuča.

Moderna medicina ima na voljo že dokaj zanesljive metode, da lahko ugotovi to bolezen. Najpreprostejši je rentgenski pregled in slikanje pljuč. Na sliki vidimo dostikrat zasenčenje, ki ga povzroča tumor, ko bolnik nima še nobenih težav. Če nam rentgenska slika zbudi sum, da gre za rakovo obolenje, izberemo še druge diagnostične stopke. Najvažnejša je bronhoskopija. Pri tej preiskavi vidimo tumor in ga tudi košček odrežemo za mikroskopski pregled. Rezultat pregleda izrezanega tkiva pod mikroskopom je zelo zanesljiv. Večkrat pa leži tumor globoko v pljučih in ga z omenjeno napravo ne moremo videti. V tem primeru nam pogosto pomaga bronhografija, sapnico in njene veje napolnimo s kontrastnim sredstvom, da postanejo pri rentgenskem slikanju vidne. Tako lahko vidimo mesto, kjer rakavo tkivo zapira sapnico. Zelo nam pomaga tudi pregled celic v izpljunku ali v brisu sluznice, ki ga napravimo pri bronhoskopiji. S površine tumorja se namreč luščijo rakave celice, ki jih pod mikroskopom lahko spoznamo.

Pljučnega raka najbolj zanesljivo pozdravimo z operacijo. Žal, čisto to ni mogoče, ker pride bolnik prepozno na zdravljenje ali pa nam druge okoliščine ali obolenja preprečijo, da bi bolnika operirali. Drug način zdravljenja pa je obolenje z rentgenskimi ali gama žarki, s katerim dosežemo mnogokrat zadovoljivo izboljšanje, včasih pa tudi dokončno ozdravljenje.

POSLOVNO POROČILO ZA PRVO POLLETJE 1976

Izpolnitev finančnega plana:

Vsebinska	I. polletje	
	Plan - doseženo	Indeks
Celotni dohodek	85	
Porabljena sredstva	89	
Dohodek	63	
Pogodbene obveznosti	85	
Zakonske obveznosti	160	
Osební dohodki	111	
Osební prejemki	397	
Ostanek dohodka-izguba	—	

Navedeni podatki izpolnitve finančnega plana vsekakor niso zadovoljivi in niso realno primerljivi z istim obdobjem preteklega leta. Če bi primerjali fakturirano realizacijo s planom I. polletja, bi bili poslovni rezultati zadovoljivi,

tako pa se bomo morali za bodoče prilagoditi novemu načinu poslovanja.

Stabilizacijski program je že pripravljen, treba ga je dati čimprej v javno razpravo, sprejeti sklepe o izvajanju in kontroli uresničevanja spertih sklepov. Ne bo mogoče tolerirati vse tiste, ki svojih nalog na delovnem mestu in programiranih v gospodarskem načrtu ne izvršujejo, klicati na odgovornost ter narediti vse, da bi premostili vse subjektivne in ublažili objektivne težave. Moramo si postaviti nalogo, da bomo do konca tretjega tromesečja imeli pozitivne rezultate, še boljše pa do konca leta, kajti v 6 mesecih imamo možnost nadknaditi vse izgubljeno v prvem polletju.

Pri izvrševanju nalog tehničnega sektorja, ki so nakazane v gospodarskem načrtu in razvojnem programu, so bili doseženi naslednji rezultati.

Izvrševanje proizvodnega plana ni zadovoljivo, saj proizvodnja ni

dosegla planiranih ciljev.

Proizvodni plan niso izpolnili:

— oddelek konfekcije	97 %
— oddelek mikalnice	99 %
— TOZD Filtrni	95 %
— celotna delovna organizacija	98 %

Proizvodni plan so izpolnili:

— oddelek tkalnice ovojev	110 %
— oddelek tkalnice širokih tkanin	114 %
— oddelek belilnice	118 %
— oddelek pripravljalnice	104 %

	Proizvodnja na delovno uro	Indeks 2 : 1
TKALNICA OVOJEV		
1. povprečje leta 1975	137,79 din/del. uro	
2. povprečje I-IV 1976	149,55 din/del. uro	108,5
TKALNICA ŠIR. TKANIN		
1. povprečje leta 1975	86,41 vot./del. uro	
2. povprečje I-IV 1976	83,49 vot./del. uro	96,6
BELILNICA		
1. povprečje leta 1975	35,19 kg/del. uro	
2. povprečje I-IV 1976	33,12 kg/del. uro	94,1
MIKALNICA		
1. povprečje leta 1975	491,95 din/del. uro	
2. povprečje I-IV 1976	528,27 din/del. uro	107,4
KONFEKCIJA		
1. povprečje leta 1975	419,25 din/del. uro	
2. povprečje I-IV 1976	402,82 din/del. uro	96,1
FILTRI		
1. povprečje leta 1975	983,83 din/del. uro	
2. povprečje I-IV 1976	1.022,90 din/del. uro	103,9
DELOVNA ORGANIZACIJA		
2. povprečje I-IV 1976	295,91 din/del. uro	
1. povprečje leta 1975	281,03 din/del. uro	94,9

Iz nekoliko zgoraj navedenih podatkov je razvidno, da produktivnost ne raste, pač pa celo pada, da stroški proizvodnje rastejo hitreje od planiranih. Produktivnost in ekonomičnost poslovanja pa bistveno vplivata na finančni uspeh ali neuspeh poslovanja. Celotni tehnični sektor s svojimi službami, vodnji oddelkov in ostalimi organizatorji procesa proizvodnje, se mora temeljito zamisliti nad rezultati

proizvodnje v I. polletju t. l. in takoj predlagati ustrezne ukrepe v cilju doseganja proizvodnih planov, dviga produktivnosti, znižanja stroškov proizvodnje — ekonomičnosti ter izvrševanja ostalih nalog iz gospodarskega načrta za letos.

Tekstilna tovarna Senožeče dopolnjuje naš proizvodni plan z gazo in tetra blagom za plenice. Proizvodni plan je dosežen z naslednjimi rezultati:

	Merska enota	Delež let. pol. (133 del. dni)	Doseženo % izpolnitve I - IV
Gaza surova	m	1.763.088	1.957.968
Tetra surov	m	529.490	612.615

Doseženi rezultati našega kooperanta TT Senožeče so za I. polletje do naše delovne organizacije vredni pohvale.

Prodaja gotovih izdelkov je bila v razdobju od 1. 1. do 30. 6. 1976 dosežena v višini 211.859.354,- din, kar predstavlja 96 % od planirane letne realizacije deleža za I. polletje v znesku 221.143.966.

Na domačem trgu smo od doseženega zneska realizacije prodali za 177.243.262,- din, razlika t. j. 34.616.091 din pa je bila prodana na tuja tržišča ali 19,5 %. Realiza-

cija je bila v primerjavi z letnim planom prodaje in mesečnimi operativnimi plani sledeča:

Mesec	I. poll. letni plan-dosež. real. %
Januar	112
Februar	110
Marec	90
April	64
Maj	97
Junij	104

Ker v teku leta 1976 nismo sprejemali novih cen v odnosu na lanskoletne, razen pri Mólny plenica, je primerjava z lanskoletnimi dosežki možna in smotrna. Prodaja v obdobju poročanja, primerjana z letom 1975 je potekala takole:

Mesec	I. poll. prod. 1975 / I. poll. prod. 1976 %
Januar	115,7
Februar	101,8
Marec	89,6
April	57,5
Maj	90,9
Junij	87,4

Nabavna služba v teku I. polletja ni imela objektivnih problemov v nabavi potrebnih materialov za proizvodnjo. Več ali manj so bili vsi materiali in surovine dosegljivi in le subjektivne težave so bile vzrok za nepravočasno dobavo raznih reprodukcijskih materialov in embalaže. Vzroki za pomanjkanje so bili predvsem v tem, da nismo imeli optimalnih zalog, nepravočasna naročila, nedovoljna povezava s prodajno službo in tehničnim sektorjem ter nedoslednost v spremljanju dinamike porabe. Priznati moramo, da nabavna služba ni imela dovolj skladiščnih prostorov, da so bili to tudi objektivni vzroki za razne nepravilnosti, kar v bodoče ne bomo mogli več tolerirati, kajti novo skladišče je sedaj urejeno. Dane so vse možnosti za uspešno poslovanje nabavne službe.

S pozitivne strani pa lahko ocenimo delo nabavne službe, da so se trudili in tudi delno uspeli nabavljati surovine, reprodukcijski material, embalažo itd. po planiranih nabavnih cenah in da so le v izjemnih primerih morali popustiti v zvišanju cen stihije nabavnega trga. Ena od prionitetnih nalog nabavne službe je optimalna in pravočasna nabava.

UVOZ

V prvem polletju tekočega leta smo za potrebe proizvodnje uvažali surovine in reprodukcijski material ter rezervne dele.

V celoti smo uvažali brez posrednikov. Nov način vezave uvoza z doseženim izvozom je za našo delovno organizacijo neprimeren, vsled tega, ker smo v teku preteklega leta imeli zelo velik izvoz. Faktor vezave je nedovoljen in smo imeli zaradi tega velike potežkoče uvoza v I. polletju.

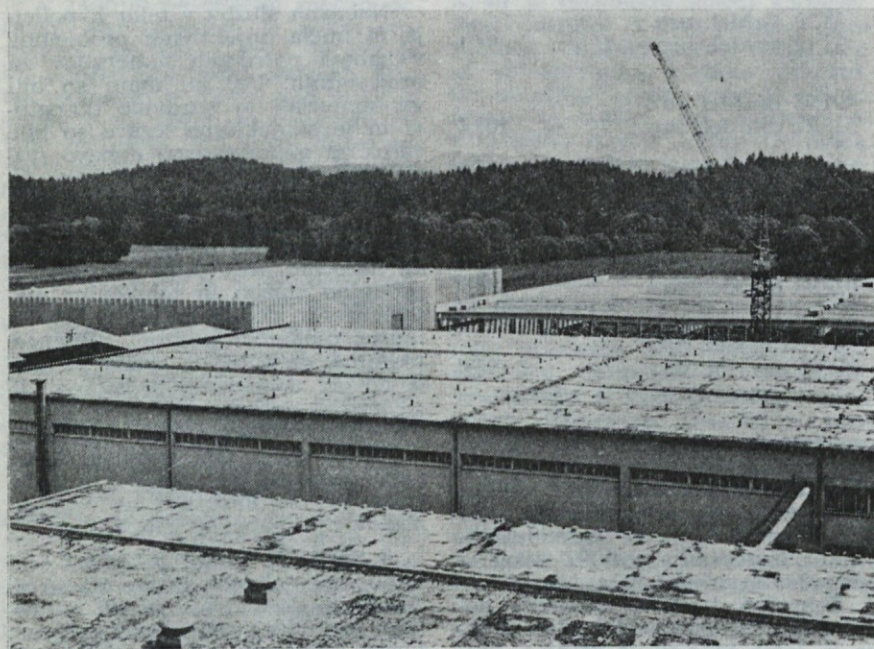
Upamo, da bomo te probleme z večjim izvozom v II. polletju ugodno rešili.

Skupaj smo uvozili:

	I. poll. 1975	I. poll. 1976	Ind.
v din	49,461.582,25	39,960.483,-	81
v \$	2,905.750,66	2,350.615,-	

IZVOZ

Kot že navedeni tempo izvoza v letošnjem letu ni takšen kot je bilo to 1975. Predvsem je izpadel izvoz filtrov v SSSR v mesecu februarju, marcu in aprilu. Vrednost tega zamujenega izvoza žal ne bomo mogli nadoknaditi, ker predstavlja to po približni ceni cca 1.500.000 Sfr.

	I. poll. 1975	I. poll. 1976	Ind.
v din	52,581.485,35	28,484.041,95	54
v \$	3,093.028,53	1,675.531,88	

V prvem polletju letošnjega leta smo izvažali izdelke kot so: damski vložki Mimosept komprese. Virfix, okovje, Bebi palčke, obliže in cigaretno filtre na sledeča tržišča: Avstrija, Danska, Turčija, Grčija, Bolgarija, Ciper, SSSR, Libija in Nigerija.

Izvozno-uvozna služba se mora v novih pogojih dela v zunanjetrgovinski dejavnosti bolj poglobiti planiranju izvoza in uvoza oz. planiranju deviznih sredstev za uvoz surovin in ostalega reprodukcijskega materiala.

Celotni komercialni sektor s svojimi službami mora pregledati svoje delo v prvem polletju t. l., predlagati ustrezne ukrepe v cilju doseganja prodajnega plana. V dru-

gem polletju nadoknaditi nedoseženi prodajni plan in realizirati vse naloge komercialnega sektorja iz gospodarskega načrta t. l. Pospešiti prodajo izdelkov z večjim pokritjem, izdelkov z veliko serijsko proizvodnjo, racionalizirati prodajne pogoje na minimum, poboljšati ekspektivnost v odpremi robe itd. V nabavi in uvozu organizirati optimalno nabavo vseh potrebnih materialov v kvaliteti, ki jih potrebuje proizvodnja.

Število zaposlenih na dan 30. 6. 1976 je znašalo brez vajencev 847, pri čemer je bilo 219 moških in 628 žensk, 31. 12. 1975 pa 851, zmanjšali smo število zaposlenih za 4.

Povprečna zaposlenost v prvem polletju je znašala 847,8 delavcev, pri čemer odpade na ženske 629 in na moške 218,8 delavcev.

zaradi okrevanja. V obravnavanem obdobju ni bilo kolektivnega poškodovanja, niti nesreč s težkimi poškodbami. Največ nesreč se je zgodilo zaradi padanja predmetov (5) in pri posluževanju strojev (3).

Na poti se je v prvem polletju poškodovalo 7 delavcev. Zaradi teh nesreč je bilo izgubljenih 175 dni, kar pomeni povprečno dolžino okrevanja skoraj 24 dni na poškodbo. V primerjavi z lanskim obdobjem je porast nesreč znaten (:4).

V prvih šestih mesecih je bilo izgubljenih zaradi bolezni 9.715,8 dni, kar pomeni povprečno 8,6% dnevno odsotnost. V primerjavi z lanskim letom je razvidno, da se je odsotnost zaradi bolezenskih izostankov povečala in sicer od lanskih 7,0% na že omenjenih 8,6% za letošnje obdobje. Letos je bilo zabeleženo 1.217 (lani 1.015) primerov bolezenske odsotnosti, od tega je bilo 913 bolnikov, v ostalih 304 primerih pa je šlo za nego oz. skrbstvo.

Povprečni izostanek je znašal letos 8,0 delovnih dni, kar je za malenkost več kot v enakem obdobju 1975, ko je povprečno okrevanje trajalo 7,5 dni.

V skladu s predpisi o obveznostih pri sistematskih pregledih je obratna ambulanta opravila preglede z avdiometrijskimi meritvami delavcev v tkalnici širokih tkanin in preglede dela delavk v konfekciji. V letu 1976 je bil opravljen tudi fluorografski pregled vseh zaposlenih v Tosami.

Splošno-kadrovski sektor se mora zamisliti nad zdravstvenim stanjem naših delavcev. Nesprejemljivo je nadaljno odlašanje reševanja preventivne dejavnosti, kajti bolniški stalež, ki ga imamo je zelo zaskrbljujoč. Takoj je potrebno preduzeti vse v našem zdravstvenem varstvu, da se bolniški stalež normalizira ali ne na škodo zdravja naših delavcev.

Finančni in ekonomsko-planski sektor naj tudi v bodoče posvetita vso pozornost informiranju vseh članov naše delovne organizacije, samoupravnih organov in vodstvo o poteku realizacije gospodarskega načrta za t. l. in ostalih podatkih v cilju boljših poslovnih uspehov. Vse informacije naj bodo pravočasne in operativne, da bi lahko samoupravni organi in vodstvo delovne organizacije pravočasno predlagali potrebne sklepe.

Slavko Bajec, oec.

V prvih 6 mesecih 1976 se je pripetilo 13 nesreč pri delu, zaradi česar je bilo izgubljenih 130 delovnih dni. Statistični pregled in primerjava z enakim obdobjem lani (v letu 1975):

leto	št. nezgod	izgub. dnevi	resnost	pogostost na 1.000
1976	13	130	10,0	15,3
1975	15	195	13,0	18,0

Iz primerjave je razvidno, da se je pogostost poškodovanja napram lanskemu letu zmanjšala, kot se je glede na primerjano obdobje zmanjšalo tudi absolutno število nesreč pri delu ter resnost poškodb s 13 na 10 dni povprečne odsotnosti

Osnovni organizaciji ZB Tosama se najlepše zahvaljujem za pozornost, kakor tudi posameznim članom, ki so me obiskali v času moje bolezni.

Iskreno se zahvaljujem tudi za darilo in cvetje.

Ivan Štrukelj

Volitve v delovne skupnosti skupnih služb

V naši delovni ogranizaciji smo že pred časom izvolili samoupravne organe v temeljnih organizacijah in skupne organe delovne organizacije, potrebno pa je bilo samoupravno organizirati tudi skupne službe. To smo storili 30. julija,

ko so bile volitve v delavski svet, odbor za medsebojna razmerja in odbor delavske kontrole skupnih služb.

V DELAVSKI SVET, ki šteje 11 članov, so bili izvoljeni in prejeli naslednje število glasov:

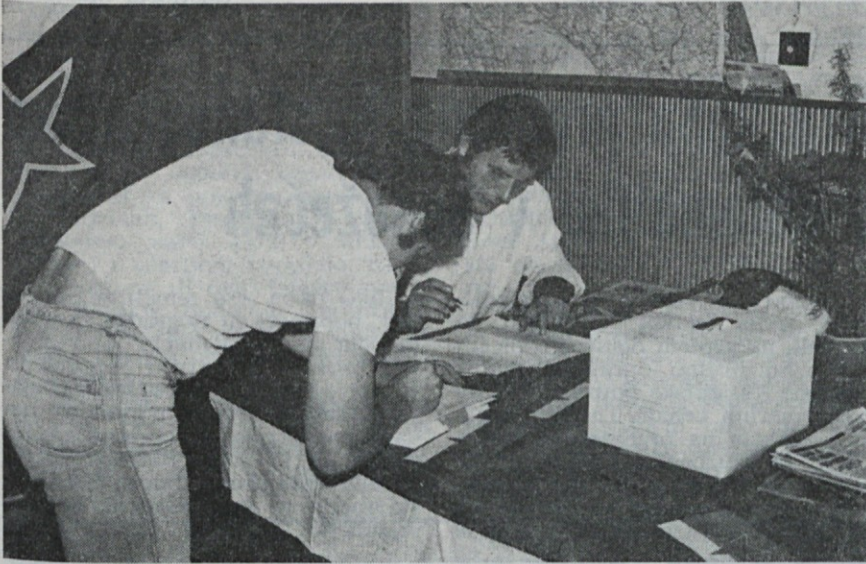
1. ANDREJKA Anton	140
2. MARINČEK Danica	140
3. OKOREN Peter	139
4. JERMAN Joži	137
5. SLAPAR Maksa	137
6. JUVAN Mara	136
7. KAVKA Anton	136
8. RISTIŠ Stanka	136
9. MAROVIČ Marica	135
10. VRENJAK Eli	135
11. PRIMOŽIČ Vlasta	134

V ODBOR ZA MEDSEBOJNA RAZMERJA, ki šteje 5 članov, so bili izvoljeni in prejeli naslednje število glasov:

1. ROZMAN Janez	142
2. KOSIRNIK Franc	139
3. VODLAN Vida	139
4. KAVKA Mira	137
5. KERČ Olga	134

V DELAVSKO KONTROLO, ki šteje 5 članov, so bili izvoljeni in prejeli naslednje število glasov:

1. GRUJIČ Peter	142
2. SVETLIN Janez	142
3. PRESEKAR Marija	141
4. FLORJANČIČ Olga	140
5. KERČ Franc	133

Samoupravni sporazumi in samoupravne interesne skupnosti

Samoupravno sporazumevanje je eno bistvenih načel socialistične družbe, saj se s tem na splošno urejajo družbeno-ekonomski in drugi samoupravni odnosi. O sprejetju posameznih samoupravnih sporazumov neposredno odločajo delavci v okviru svojih delovnih organizacij. TOSAMA Domžale je v zadnjem času sprejela več samoupravnih sporazumov, in sicer:

1. Samoupravni sporazum o združevanju v SIS za
  - zdravstvo
  - kulturo
  - vzgojo in izobraževanje
  - skrbstvo, pokojninsko in invalidsko skupnost, otroško varstvo, telesno - kulturno skupnost, zaposlovanje, stanovanjsko, raziskovalno skupnost
  - kadrovske politike
  - železniški in luški promet
  - za izobraževanje delavcev tekstilne stroke
8. Samoupravni sporazum o ustanovitvi SIS elektrogospodarstva SRS
9. Samoupravni sporazum o pristopu v SIS za PTT promet
10. Samoupravni sporazum o financiranju in izgradnji medobčinskega kolektorja in čistilnih naprav.
11. Samoupravni sporazum o ukrepih za varstvo zraka
12. Samoupravni sporazum o štipendiranju učencev in študentov.
13. Samoupravni sporazum o združevanju sredstev za izgradnjo dijaških domov
14. Samoupravni sporazum o financiranju krajevnih skupnosti
15. Samoupravni sporazum o osnovah plana SIS starostnega zavarovanja kmetov v SRS za obdobje 1976 — 1980.
16. Samoupravni sporazum o temeljih plana zaposlovanja za občino Domžale v obdobju 1976 — 1980.
17. Samoupravni sporazum o osnovah plana skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SRS za obdobje 1976 — 1980.
18. Samoupravni sporazum o združevanju sredstev za financiranje graditve objektov po samou-

pravnem planu razvoja elektroenergetike.

19. Samoupravni sporazum o urejanju medsebojnih odnosov na področju razvoja proizvodnje in porabe premoga v obdobju 1976 — 1980.
20. Samoupravni sporazum o temeljih samoupravnih planov SIS za nafto in plin v SRS za obdobje 1976 — 1980.
21. Samoupravni sporazum o temeljih plana razvoja magistralnih in regionalnih cest v SRS za obdobje 1976 — 1980.
23. Samoupravni sporazum o srednjeročnem družbenem planu občine Domžale za obdobje 1976 — 1980.

Obveznosti TOSAME v teh SIS so procentualno in zneskovno določene. Leta 1974 je bil sprejet poseben samoupravni sporazum o nadomestilu transportnih izpadnih dohodkov ŽTP v okviru SIS za železniški in luški promet. Posojila, s katerim se je krila izguba, je znašalo 565,957.20 din in je bilo ure-

(Nadaljevanje na naslednji strani)

SAMOUPRAVNI SPORAZUMI IN SAMOUPRAVNE INTERESNE SKUPNOSTI

jeno z zakonom. Izguba, nastala 1975 se pokriva brez obveznosti vračanja po stopnji 3,7 % od osnove, od katere se plačuje davek iz dohodka TOZD (2.430.748,50 din). Sprejeta sta bila tudi samoupravna sporazuma o združevanju sredstev za financiranje razvoja luških infrastruktur in železnic v letih 1976 — 1980.

Obveznost iz teh dveh sporazumov traja 5 let, nastopi pa 1. 7. 1976 za razvoj železnic in 1. 1. 1976 za razvoj luške infrastrukture. Pri prvem znaša stopnja prispevka 3,2 % od osnove, od katere se plačuje davek iz dohodka TOZD (za pol leta 1976 se oceni plačilo v znesku 240.000—), pri drugem pa je stopnja 0,5 % (cca 75.000,—). Sredstva pomenijo odstopljeni del poslovnega sklada z ali brez vračanja.

V okviru SIS elektrogospodarstva je bil sprejet samoupravni sporazum o zagotavljanju sredstev za pokrivanje iz prometa z električno energijo. Izguba se pokriva s 3 % od osnove, od katere se plačuje davek iz dohodka TOZD in z 9 % od porabljene in fakturirane električne energije v letu 1975 (2.089.105,45 din).

Za izgradnjo medobčinskega kolektorja in čistilnih naprav je bila za leto 1975 po sporazumu in pogodbi plačana obveznost 228.000,— din, kot plasma iz poslovnih sredstev za leto 1976 pa 598.523,— din. Sofinanciranje se smatra kot sovlaganje v osnovna sredstva s pravico vknjižbe.

Obveznost glede štipendiranja študentov je določena v višini 0,5 % od bruto osebnih dohodkov in znaša letno približno 250.000,— din.

Obveznost za izgradnjo dijaških domov znaša 0,3 % od vkalkuliranih osebnih dohodkov (139.779,— din).

Obveznost glede financiranja KS je enkratna in znaša 300,— din na zaposlenega (255.600,— din).

Vteh SIS so zastopani tudi interesi TOSAME, ki ima v njih tudi svoje delegate. V SIS v okviru občine so naslednji delegati:

1. SIS za zdravstvo: Kralj Tončka (predsednik), Bizilj Franc, Gotar Sonja, Kerč Helena, Kerč Olga.

2. SIS za kulturo: Klopčič Stane (predsednik), Cerar Zalka, Pišek Nada, Merlin Dragica, Žebovec Olga.

3. SIS za vzgojo in izobraževanje: Vodlan Vida (predsednik), Arnuš Marjana, Florjančič Vasilija, Gotar Helena.

4. SIS za skrbstvo, pokojninsko in invalidsko varstvo, otroško varstvo, za telesno kulturo, zaposlovanje, stanovanjsko in raziskovalno skupnost: Cerar Ivan (predsednik), Drolc Janez, Florjančič Matevž, Galič Nada, Križman Lojzka, Merkužič Danica, Milič Ivanka, Mislej Tončka, Ristič Stanka, Pirc Branka, Strehar Zvonka, Svetlin Viko, Viždegar Jana, Žagar Majda.

V SIS na področju republike pa imamo naslednje delegate:

1. SIS za PTT promet: Anžin Franc Dolgan Dušan
2. SIS za varstvo zraka: Vodlan Srečo
3. SIS za elektrogospodarstvo: Dušan Dolgan
4. SIS za kadrovsko politiko: Hafner Marjan
5. SIS za nafto in plin: Kerč Miha.

Gostinčar Marjanca

Družbena prehrana in stanovanjska problematika v Senožečah

Vedno in povsod poudarjamo, da je treba delavki — delavcu, da bo delo na svojem delovnem mestu dobro in pridno opravljal, nuditi osnovne življenjske potrebe po čim bolj zmernih cenah. Tu sem mislila predvsem na prehrano in stanovanje. O družbeni prehrani in stanovanjski izgradnji je bilo že povsod veliko pisanega in govornega. K reševanju družbene prehrane

je bilo treba vse temeljito preurediti, popraviti in dograditi. Ker za ta dela ni bilo denarja, smo napisali brošuro o razvoju Senožeč in TT ter z nabranimi sredstvi za oglaševanje plačali navedena popravila, nabavo inventarja in opreme za restavracijo in sobe. Rekonstrukcija je bila zaključena, odprli smo restavracijo in jo registrirali kot restavracijo odprtega tipa z nude-

smo pristopili že leta nazaj. Prvotno smo imeli kuhinjo in menzo v tovarni, po letu 1965 pa je kuhanje malic, kosil in večerj prevzela restavracija »Adria«, ki posluje v sklopu podjetja, vendar finančno samostojno.

Za vse, ki še ne poznajo zgodovine ustanovitve restavracije le nekaj besed. Stavbo sedanje restavracije smo dobili z brezplačnim prenosom od Bolnice Sežana, ki je do tedaj imela tu okrevališče. Seveda

njem hrane in pijače ter tujskih sob.

Da se povrnem na družbeno prehrano. Cena obrokov je izredno ugodna, saj plača delavec za malico — topli obrok le 2,50 din, za kosilo 7,00 din in za večerjo le 5,00 din. Razliko do realne cene regresira tovarna. Mislim, da je tovarna v tem naredila mnogo. Ne moremo govoriti, da si kdo iz finančnih razlogov ne more privoščiti dnevnih obrokov hrane.

Najbolj množično se delavke — delavci poslužujejo toplega obroka — malice. Raznovrstnost tega bi mogoče morala biti ravno zaradi tega veliko pestřejša. Vendar pa velikokrat neupravičeno mergamo nad pripravo in raznolikostjo. Razumljivo je, da vsem vse ni všeč. V kolikor se kdo rajše odloči za suho hrano, je tudi za to poskrbljeno. Poleg tega imamo na razpolago še pijače in sicer je možno dobiti vrsto osvežujočih brezalkoholnih pijač kot so radenska, deit, kokta, ora in druge.

Za približek po toplem obroku je tudi velikokrat preskrbljeno. Tovarna v času sezonskega sadja, trenutno so to breskve, organizira prodajo po ugodnih cenah, ki so velikokrat za polovico manjše kot v trgovinah. Pridelovalci namreč pripeljejo sami sadje v tovarno. Delavci z veseljem kupujejo, pa ne le kilogram ali dva, temveč precej več. Domov odhajajo zadovoljni, ker se zavedajo, da je to tudi ena izmed mnogih ugodnosti, ki jih nudi tovarna.

Družbeni standard zaposlenega delavca predstavlja tudi urejena stanovanjska problematika. Naš kolektiv se je dolgo let odpovedoval

višjim osebnim dohodkom in sredstvom za stanovanjsko izgradnjo. Vse to pa le z željo oziroma potrebo, da bi z vsemi še najmanjšimi ustvarjenimi sredstvi zgradili prostore, ki bi bili primerni za delo v njih, da bi nabavili sodobne stroje, skratka, da bi si ustvarili boljše pogoje dela.

Sele pred nekaj leti je napočil čas, da smo lahko del ustvarjenega dohodka namenili za pričetke urejanja stanovanjske problematike. Do tedaj si je pač vsak posameznik pomagal kot si je vedel in znal. Le najbolj pereče probleme smo reševali tako, da smo za silo »zakrpali« stara stanovanja, ki pa so bila vse prej kot primerna za bivanje v njih. Ob tej priliki lahko tudi povem, da se je v Senožecah zgradila po 50-letnem mirovanju prva stanovanjska hiša. Zgradila sta jo zakonca DOLENC, zaposlena v našem podjetju.

Sedaj je stanje veliko svetlejše in vzpodbudnejše, čeprav še ni zadovoljivo. Ker je v našem podjetju zaposlena v glavnem domača delovna sila, podjetje skuša rešiti stanovanjski problem tako, da dodeljuje stanovanjske kredite za novogradnjo in adaptacijo starih stano-

vanjskih hiš. Tako je trenutno pri naših delavcih v gradnji 9 novih stanovanjskih hiš in adaptira se več starih.

V letu 1976 se je pričela tudi gradnja prvega stanovanjskega bloka, kapacitete 26 stanovanj. Nekaj stanovanj v tem bloku nameravamo odkupiti tudi mi za potrebe svojih delavcev.

Ko obravnavamo stanovanjski problem ne moremo mimo tega, da ne poudarimo solidarnosti kolektiva TOSAME. Ob zaključku poslovnega leta 1975 nam je naknadno priznalo še 300.000 din namensko za reševanje stanovanjske problematike.

V teh vrsticah je samo del tega kar je naš kolektiv občutil in doživljal v zadnjih letih svojega razvoja. Nekomu, ki ni živel in raste s temi problemi, se bo zdelo doseženo malenkostno — neznatno, nam pa, ki smo začeli iz nič in si ustvarili lepo tovarno, delo in druge ugodnosti v zvezi s tem, je to veliko. Vse doseženo daje moč nam delavcem — upravljalcem, da bomo to pot, ki smo si jo začrtali, nadaljevali in prispevali k razvoju naše socialistične domovine.

Potek razprave o osnutku zakona o združenem delu

Že dalj časa širom naše ožje in širše domovine potekajo korenite razprave o Osnutku zakona o združenem delu.

Družbeno politični delavci naše OZD Tosama so se aprila udeležili političnega zbora v Radomljah, ki je bil organiziran v občinskem merilu in kjer so strokovnjaki ob razlagali posamezna področja Osnutka zakona o združenem delu.

Takoj zatem sta OO ZK in sindikat izdelala listo, ki je poleg točnega urnika poteka razprave v kolektivu, vsebovala še imena sodelavcev katerih naloga je bila, da obdelajo posamezna poglavja Osnutka zakona in potem iste tudi posredujejo v dostopni obliki svojim sodelavcem na posameznih zborih.

Urnik razprav Osnutka zakona o združenem delu je bil v naši tovarni uspešno zaključen z razlago posameznih poglavij v dneh od 26. do 28. julija letos, ko so potekale razprave na zborih osnovnih organizacij Sindikata in sicer:

- Saniteta I.
- Saniteta II.
- TOZD Filtri in
- Skupne službe.

Vse pripombe so se zabeležile in se posredovale pristojnim organom z navedbo, da se odgovor in točna obrazložitev posreduje OO

Sindikatu, ta pa jo bo nato posredoval delovni skupnosti našega kolektiva.

V širši razpravi, ki je potekala pod neposrednim okriljem OO Sindikata in drugih družbenopolitičnih organizacij — OO ZK, OO ZSMS, je sodelovalo več sodelavcev — ponosnevalcev, ki so s konstruktivnim sodelovanjem vseh uspešno vodili razpravo.

Naj na koncu še omenimo imena tistih sodelavcev, ki so sodelovali v pripravi razprave Osnutka zakona o združenem delu:

- Dušan Borštnar
- Toni Laznik, dipl. oec.
- Janez Leskovec, oec.
- Franc Anžin, dipl. jur.
- Marjan Hafner
- Franc Kerč

- Janez Drolc
- Milan Drčar
- Franc Arnuš
- Stane Tomažič
- Peter Kočar
- Štefan Rozman, ing.
- Vasilija Florjančič
- Helena Kerč

in tistih, ki so vodili razpravo po posameznih poglavjih:

- Toni Laznik, dipl. oec.
- Franc Anžin, dipl. jur.
- Marjan Hafner
- Štefan Rozman, ing.
- Franc Kerč
- Janez Drolc.

Vsem, ki so kakorkoli sodelovali v razpravi se iskreno zahvaljuje

OO Sindikata

ZAHVALA

Ob smrti mojega očeta se vsem sodelavkam in sodelavcem iz mikalnice zahvaljujem za podarjeno cvetje, izraze sožalja ter spremstvo na njegovih zadnji poti.

Najlepša hvala tudi za denarno pomoč sodelavcem iz mikalnice ter sindikalni organizaciji.

Kosirnik Ivanka

Osnovni organizaciji sindikata se iskreno zahvaljujemo za omogočeno okrevanje v zdravilišču.

Kralj Lojzka in Lamut Pepca

Iskreno se zahvaljujem za obisk in darilo organizaciji Zveze borcev TOSAME.

Ivanka Urbančič

Razgovor

DOLGO JE ŽE, ODKAR JE ZAČELA

Elka Žorž je najdlje zaposlena v TT Senožeče. Ko je šla na delo, sem jo ustavila in malo sva poklepali. Na začetku se je malo upirala, nato pa se je le vsedla in mi odgovarjala.

20. leto že teče odkar ste tu zaposlena. Kdaj točno ste začeli svojo prvo službo in kdo vas je navdušil za to?

Svojo prvo službo sem dobila hitro. Le prošnjo sem vložila in sem bila sprejeta. Delavcev je bilo zelo malo, zato so rabili mlado delovno silo. Delati sem začela 6. decembra 1956. leta. Delo je bilo težko, ker smo delali še vse ročno. Vsaka delavka je imela 6 strojev. Če nismo kaj znale, ali če se nam je kaj pokvarilo, ni bilo brigadir in majstrov, ki bi nam pomagali. Morale smo si pomagati same. Za zaposlitev sem se odločila sama, ker sem si enostavno želela, da bi tudi jaz lahko pomagala staršem,

ki so se na borni kmetiji zelo težko preživljali.

Vem, da ste doma v precej oddaljeni vasi. Ali ste imela mogoče kdaj izgovor, da niste prišla na delo, ker je bilo slabo vreme ali preveč snega?

Ne, to se mi ni zgodilo. Nikoli nisem manjkala, pa naj je bilo še tako slabo vreme. Mogoče sem

uro do Senožeč. Res, takrat je bilo hudo, a nisem mislila na to, bila sem mlada, polna moči.

V kolektivu vas je bilo zelo malo. Ali ste se dobro razumeli in ste si radi pomagali v stiski?

Takoj ti lahko povem, da se današnjih odnosov med delavci ne da primrežati s tedanjimi. Bila nas je le peščica, med seboj smo se

kdaj zamurdira po 1 uro zaradi snega, več pa ne. Moja vas je precej oddaljena in v dolini. Zjutraj sem vstala zelo zgodaj, ker sem morala kolo eno uro porivati, da sem prišla do glavne ceste, nato pa še eno

res poznali. Nikoli nismo nikogar podcenjevali, nikoli se nismo kregali in vedno smo si pomagali. Danes vleče vsa k na svojo stran, vsak glede le nase, ne pomisli pa na soseda, ki mu mogoče ravno da-

Postopki izdelave vate

(Nadaljevanje iz prejšnjih števil)

Dobro premešan bombaž, pravilno izbrane dolžine vlaken, očiščen primesi in obeljen s čim manj poškodbami, suh, (največ 8 % vlage) ter zrahljan ni težko mikati.

Če eden od teh pogojev ni izpolnjen, se javlja cela vrsta težav, ki vplivajo na kakovost zmikane sanitetne ali higienske vate ter na poškodbe mikalnikov. Voljnost bombaža moramo včasih poboljšati s kemičnimi dodatki, da poboljšamo njegove predilniške (mikalniške) lastnosti, vendar pa tak dodatek ne sme vplivati na sanitetno ustreznost vate. To pa vsekakor ni lahka naloga.

Le dobro mešanico lahko na mikalniku lepo zmikamo tako, da izberemo ustrezno oblogo, da to oblogo pravilno prebrusimo in posamezne valje nastavimo med seboj na optimalno razdaljo. Možnosti pa so pri mikalnikih omejene s tipom mikalnika, ki je ponavadi kupljen za dolgo vrsto let. Za BEFAMA mikalnike je značilno močno prašenje, ki ga lahko še poveča kemično preveč poškodovana (oksi) celulo-

za in uporaba kratkih vlaken v mešanici.

Enostavno lahko rečem, da mikalnik ni čudežen stroj, ki bi iz slabe ali slabo pripravljene mešanice bombažnih vlaken delal kakovostno sanitetno vato.

Ker je izdelava sanitetne vate takšno področje v tekstilni industriji, kjer je strokovnih napotkov in splošne literature pri izdelavi sanitetne vate zelo malo ali pa nam sploh ni dosegljiva, temelji vse naše znanje na izkušnjah ter prenosu ugotovitev, ki veljajo za predilstvo v tekstilni industriji.

Pri preizkusih pa je seveda treba biti previden, vsaj kar se tiče mikalnikov, saj so to pri nas stroji, ki z veliko hitrostjo predelujejo hitro vnetljiv bombaž. Tako bi npr. lahko fina nastavitev mikalnika, to je krajša razdalja med različnimi valjčki, povzročila težke lome, če bi plast runa vsebovala kartonska gnezda stisnjenih bombažnih vlaken, finejša obloga pa bi bila uničena v enem dnevu, če bi predelovali vlažen bombaž.

V zadnjem času je zaradi zahtev trga po boljši vati, predvsem

za izvoz, prišlo do celega niza ugotovitev in idej, katerih uresničenje nam je že ali pa nam bo v kratkem še v večji meri spremenilo gledanje na vato ter nam končno prineslo bolj kakovosten izdelek.

Med pisanjem tega sestavka je v oddelku belilnice prišlo do spremembe. Stari čistilni sklop BEFAM je zamenjal Trützschlerjev sklop; stari ATi sušilnik vlaken pa nov domač iz BUDUČNOSTI Bela Palanka. Prav tako je bil obnovljen v matični tovarni Thiesov kotel za beljenje.

S tem so se izboljšale možnosti za pravilno pripravo materiala, ki je eden od pogojev za boljšo vato.

Povedati pa je treba, da nam nov čistilni stroj pri predelavi nekaterih surovin povzroča težave. Z delovnimi izkušnjami in morebiti z vključitvijo katerega od starih strojev, bo opravljena tudi ta pomanjkljivost, katere posledica je beljen bombaž, ki izgleda kot koščki vrvi. Tak beljen bombaž pa je težko lepo zmikati, ker je nekako »spolsten«.

(Se nadaljuje)

V. D.

nes ne gre vse v redu. Ali mu ne bi lahko pomagal? Takrat se nisimo spraševali. Glede takratnih odnosov nimam kaj pripomniti.

Za vsakega delavca je prva zaposlitev težka. Kako so vas sprejeli v kolektiv?

O, prvi dan je bilo hudo. Pričakali so me z metlo. Vsak delavec, ki je prišel zadnji v podjetje je moral pometati. Delala pa sem tudi druga dela. Nekoč so mi ukazali naj grem čistiti in namazati kamion. Nekaj časa sem se obirala, nato pa sem videla, da ni izhoda. Šla sem, kamion očistila, spodaj pošte-no namazala in bila sva vesela jaz in sofer. Vem, da se nebi nobena delavka sedaj toliko ponižala in bi šla oprati kamion. Takrat ni bilo izgovora. Delati smo morali vse kar so nam ukazali. Če je bila katera delavka bolna, stroji niso stali.

Vedno smo jo nadomestili. Spominjam se, da sem velikokrat delala po 16 ur, nato pa sem morala še domov. Toda omagala nisem.

1965. leta se je začela tovarna močno širiti. Ste takoj dobili dovolj delovne sile?

Da, takoj smo imeli dovolj delavcev. Veliko ljudi iz Senožec pa tudi iz okoliških krajev se je izselilo, ker ni bilo možnosti zaposlitve. Ko pa so izvedeli, da se je doma zgradila nova tovarna, v kateri se bodo lahko zaposlili, se jih je veliko vrnilo. Z veseljem so spet prišli v svojo vas, saj so imeli kruh skoraj na pragu. Stroji so bili sedaj že avtomatizirani. Vesela sem bila, ko sem imela svoje stroje, toda ne dolgo. Po desetih letih sem močno zbolela na ledvicah in vrnila sem se na moje prvo delovno mesto, merilnico. Tam delam tudi sedaj in upam, da bom tudi še dalje.

Pred dvema letoma ste tudi v vaši organizaciji uvedli posebno izplačevanje OD, to je na hranilne knjižice. Kaj menite vi o tem načinu, ali delavec več prihrani?

Ta način izplačevanja se mi zdi zelo pozitiven. Če je delavec tak, da rad prihrani in ne služi samo za danes in vse sproti zapravi, potem je lahko tudi prej prihranil. Vendar je veliko takih, ki bi denar porabili, toda ker ga imajo na hranilni knjižici se denar počasi nabira in velikokrat reši človeka denarnih in skrbi. Meni se to ne zgodi, ker osebni dohodek dvignem takoj in ga v glavnem porabim v gospodinjske namene.

Verjetno ste se na kolektiv in na delo v njem že tako navezali, da boste ostali tu do upokojitve?

Točno. Delovnega mesta sploh ne mislim zapustiti. Vem pa to, da ne bom mogla delati do popolne upokojitve, ker mi zdravje to ne dopušča. Delala pa bom dokler bom le mogla in upam, da ne bom po tolikih letih razočarana.

Čehovin Ida

Želja je postala stvarnost

Naša delovna organizacija je končno vendarle dobila nov, prepotreben objekt — novo skladišče surovin in reprodukcijskega materiala.

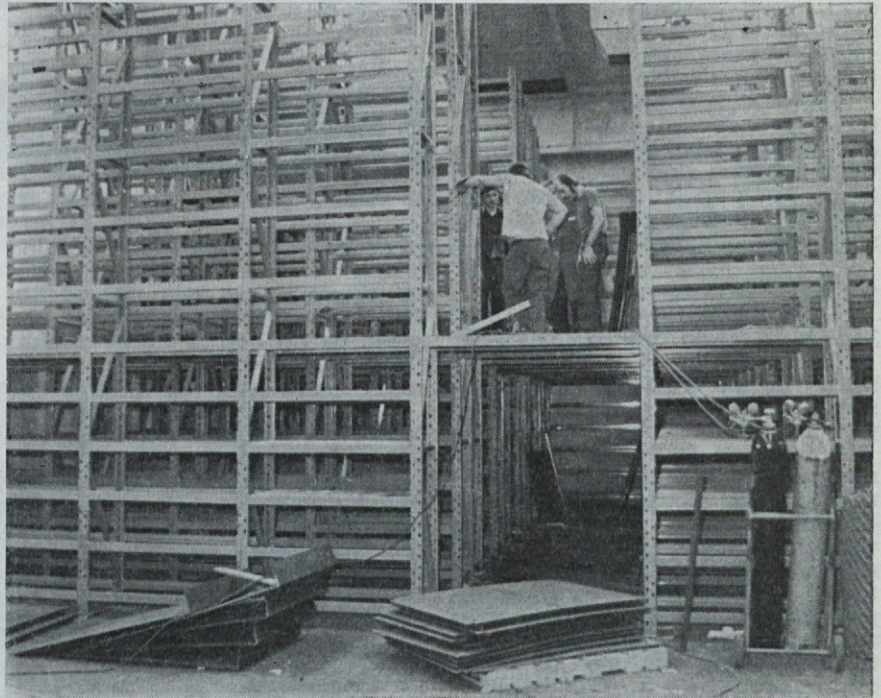
V te nove prostore je vgrajena ali bolje rečeno vstavljena tudi sodobna skladiščna oprema, ki omogoča, da se v skladiščnem poslovanju uporabljajo sodobne metode shranjevanja materialov. To omogoča maksimalno izkoriščanje prostora tako v širino kot tudi v višino v novem objektu skladiščne hale. Izvajalec je že končal z montažo te opreme in jo predal v obratovanje. Trenutno se marljivi skladiščni delavci ukvarjajo z zadnjo fazo preseljevanja materialov iz lesenega skladišča v te novo opremljene prostore. Materiali se razvrščajo po vrstah in se izvaja istočasno polletni popis vseh razpoložljivih zalog kot tudi odpis vseh nekvalitetnih materialov.

zumevanje o njih v preteklem obdobju v glavnem plod izredno neugodnih delovnih razmer.

Skladišče je z opremo deljeno na regalni in paletni del skladišča. V prvem se bodo vskladiščili reprodukcijski materiali (mala embalaža), kateri se pri nas uporabljajo predvsem v oddelku konfekcije, mikalnice, trakotkalnice itd. V paletnem delu skladišča pa so prvenstveno shranjene surovine in materiali, ki imajo večjo težo in obliko.

Del skladišča je ogrevan oziroma temperiran. To se pravi, da bo v tem prostoru skozi vse leto ena ka temperatura. V ta prostor, kjer so tudi postavljeni regali, pa se bodo skladiščili vsi tisti materiali, na katere škodljivo vpliva sprememba temperature (folija, obliži, itd.).

Sama tehnologija dela v skladišču je že od vsega začetka zasnovana tako, da prihaja material v

To delo zahteva mnogo truda, časa in dobre volje. Prav tega pa skladiščnim delavcem ne manjka. Vsi od prvega do zadnjega se zavedajo, da so s kolektivno in družbeno pomočjo prišli enkrat le do takšnih delovnih pogojev, ki jim omogočajo izraziti in predstaviti tudi lastne delovne sposobnosti in to v takšni obliki, da bodo koristili vsem. Sedaj je še prezgodaj delati zaključke o predvidenih načrtih samega delovanja v novem skladišču, toda njihov optimizem in elan nam dasta slutiti, da bodo z delom dokazali, da so bili dvomi in nera-

skladišče samo od vzhodne strani in se izdaja na zahodni strani skladišča.

Poseben poudarek se daje tudi na časovni prihod posameznih materialov v skladišče. S tem se bo doseglo to, da bodo vsi materiali tudi izdajani po tem vrstnem redu. V proizvodnjo bodo predani v prvi vrsti tisti materiali, ki so tudi prej prispeli v skladišče. S tem se bodo skladiščniki izognili nekvalitetnih (material se v skladišču zaradi predolgega ležanja ne bo po-

(Nadaljevanje na naslednji strani)

Končana sezona za oktet TOSAMA

Ker se nekako z mesecem julijem zaključuje sezona dela našega okteta za obdobje 1975-76, bi rad vsem delavcem naše delovne organizacije povedal nekaj o tem delu.

V tej sezoni smo velikokrat nastopali na različnih prireditvah, zato smo se morali od nastopa do nastopa pridno pripravljati in učiti novih pesmi. Večkrat smo morali imeti zato vaje kar dvakrat na teden in le rednemu prihajanju pevcev na vajo se moram zahvaliti za tako uspešno delo, katerega želim na kratko opisati.

Že septembra smo sodelovali v Papirnici Količevo na njihovi trojni proslavi in smo bili zelo veseli, da so nas povabili k sodelovanju.

Mladinski aktiv z Vira nas je povabil na proslavo za 29. november. K zelo uspelemu programu smo prispevali tri borbene pesmi.

Seveda smo tudi letos zelo radi sodelovali ob sprejemu naših upokojencev ob novem letu. Z mladimi smo jim pripravili kratek program, nato pa skupaj peli lepe in stare slovenske pesmi vse do odhoda avtobusa iz Moravč.

Največ dela pa smo letos posvetili pripravam za snemanje na radiu. Posneli smo pet pesmi in izvedli marsikaj dobrega in spodbudnega, kar nam bo prav gotovo koristilo pri nadaljnjem delu. Nismo si še prav oddahnili od snemanja

ZELJA JE POSTALA STVARNOST

(kvaril) in prevelikih zalog, ki so sedaj vezale nase visoko vsoto prepotrebni obratnih sredstev.

Precej dela je še pred skladiščnimi delavci in tudi nam v nabavni službi, da s skupnimi močmi kvalitetno rešimo vedno prisotno vprašanje skladiščenja materiala in reda v skladišču. Tako bomo zagotovili točnost vseh posredovanih podatkov iz katerih se izračunajo razni statistični podatki tako za potrebe odločanja naših samoupravnih organov kot tudi razni izračuni uspešnosti dela posameznih TOZD in OZD kot celote.

Smernic in ciljev je precej, osnovni pogoji so dani. Sedaj je dejansko odvisno od vseh nas, ki sodelujemo na tem področju, da z vestnim in konstruktivnim delom te cilje tudi vztrajno dosegamo ter tako izpolnimo zaupanje družbe in kolektiva, ki sta nam to delo tudi zaupala.

Le z vestnim delom, medsebojnim sodelovanjem in zaupanjem bomo uspeli ustvariti boljši jutri, na katerega se bomo v prihodnosti s ponosom ozrli...

Rozman ing. Štefan

že sta bili pred nami reviji pevskih zborov občine Domžale v Dobu in na Bledu. Zapeli smo pred nabito polnim hodnikom osnovne šole Dob, ki je gostoljubno sprajela pevce in poslušalce.

venske pesmi in naše kulture.

V soboto ob deveti uri pa smo se vsi okteti zbrali v Novem mestu in v povorki z vozili krenili na Bazo 20. Tam je vse oktete pozdravil tov. Franc Leskošek-Luka in

Meseca maja pa nas je povabilo kulturno društvo iz Bočne, prijazne in lepe vasice pod Menino planino, k sodelovanju na koncertu njihovega pevskega zbora. Bili smo lepo sprejeti pri publiku, posebno pa pri pevcih domačega pevskega zbora, ki si še želijo sodelovati z nami.

Zadnji nastop v tej sezoni pa je bil na Srečanju oktetov v Sentjerneju. Na letošnjem srečanju je sodelovalo že kar 38 oktetov, med drugimi tudi dva okteta iz zamejstva, s Koroške in iz Italije. Na Dolenjskem smo bili dva dni. Prvi dan smo zvečer nastopali vsi okteti v različnih krajih Dolenjske. Mi smo peli na koncertu v Novem mestu. Vse pevce in poslušalce je pozdravil tov. Savnik, predsednik kulturne skupnosti Novo mesto in v svojem govoru poudaril pomen slo-

nam v svojem govoru povedal, kaj je med vojno pomenil ta kraj za NOB, kako so zgradili to partizansko naselje in kakšen pomen ima ta kraj še danes. Nato je sledila skupna vaja oktetov pod taktirko Cirila Krpača. Ura se je nagnila že čez dvanajsto in prišel se je partizanski golaž.

Ob šestnajsti uri je bil zbor oktetov v Sentjerneju, nato povorka skozi Sentjernej na prostor, kjer se je pričela revija. Program je potekal brez zastoja in na koncu revije smo zapeli dve skupni pesmi. Iz tristo grl sta se slišali pesmi: »Bratje le k soncu svobodi« ter »Triglav moj dom« daleč po Dolenjski. Mislim, da je bil to vrhunec prireditve, katero je poslušalo preko tisoč ljudi.

A. P.

Iz Tekstilca št. 5/1976 KAJ JE KNOW — HOW? (izgovarja se: nou hau!)

V sodobnem poslovnem svetu se mnogokrat uporablja ta oznaka. Izraz izhaja iz ameriške poslovne prakse in ima zelo širok pomen. Uporabljajo ga za izkušnje, ki jih je podjetje doseglo na področju svoje dejavnosti predvsem s tehnološkega vidika; recepture, načrt in dokumentacije, inovacije in tehnič-

ni napredek. Za nabavo določene strojne opreme lahko podjetje kupi izkušnje in dokumentacijo, kar se tudi imenuje KNOW — HOW.

V know — how vključujejo tudi iznajdbe, ki niso patentirane ali sploh ne morejo doseči statusa patenta. Če je nekemu patentu pošel rok, pa le-ta lahko spada pod know — how kot poslovna skrivnost.

Know — how je lahko samo osnovan na dogovornjenih obvezah in ne more dobiti zakonske zaščite, kakor je to primer pri iznajdbah.

Kratke vesti iz TT Senožče

V predzadnji številki Tosame je na prvi strani izšel članek »Posojilo za ceste — naša solidarnost«.

Tako kot drugod je bil tudi v naši tovarni imenovan štab za vpis posojila za ceste. Kolektiv Tekstilne tovarne Senožče je vedno znal prisluhniti potrebam širše družbene skupnosti, katere so dejansko naše potrebe. Svojo solidarnost je pokazal ob potresu na Kozjanskem, na Tolminskem, reševanju zaostalih predelov Brkinov, pa tudi pri reševanju komunalnih in drugih problemov v Krajevni skupnosti. V ta namen smo v letih 1975 in 1976 delali 8 prostih sobot.

Svojo zavest in voljo, da pomagamo tudi pri rešitvi izgradnje naših cest smo pokazali s tem, da so člani našega kolektiva 100 % vpisali posojilo za ceste.

Želeli smo si sonca

Vneto pakiranje dopustniških artiklov v fička je bil višek želja po letnem dopustu in morju.

Kot bi nas razumel, kako zelo si želimo počitka in užitkov, ki nam jih nudi lahko samo morje, je fičko vneto predel po cestah, narejenih še brez posojila. Kmalu

obmorsko mestece kot mnogo drugih, ki se hoče s pomočjo turizma modernizirati, povečati, želi si biti še lepše kot sosednje mestece ob obali.

Počitniški dom predilnice Litija je skoraj tri kilometre izven Novigrada v smeri proti Umagu. Pine-

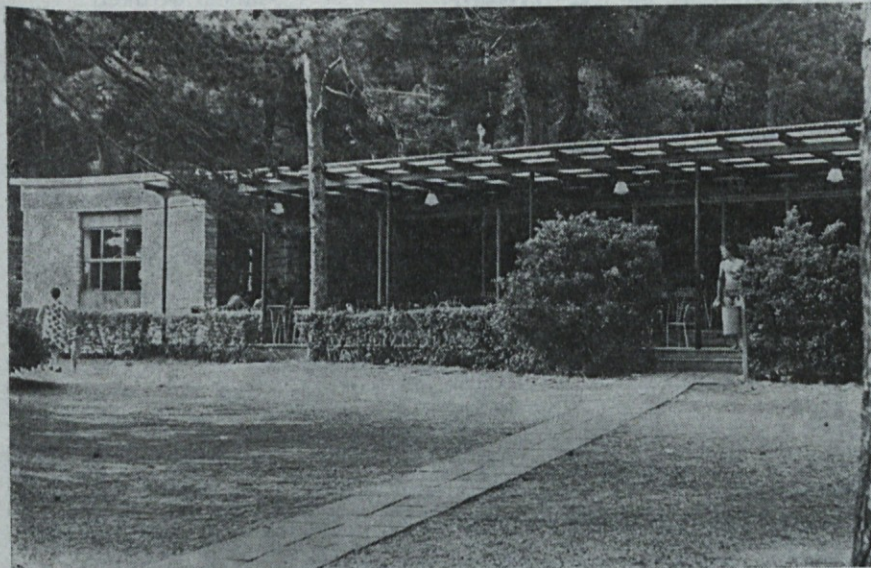
ljišče lepo urejen in povezan s potkami, vsak ve, kam sodijo smeti in odpadki.

Lahko bi rekli: vse poti vodijo k morju. Pa še res je. Saj čisto ob moju, nedaleč od hišic, stojijo čvrsto zidana stavba, v kateri kuharice skoraj čarajo jedila za vsak dan. Ves čas dopusta misem jedel dvakrat enako, presneto pa smo se potrudili, da smo pospravili vsaj del tega, kar smo plačali. Za povprečnega jedca je hrane preveč, s svojo neizčrpno fantazijo pa kuharice poskrbe, da je vedno večini ustrezno.

Pineta je idealen kraj za ljubitelje morskih ježkov, saj teh ne manjka. Zmanjka včasih plastičnih copat za začetniške plavalce, ki plavajo bolj »z nogami pri tleh in komolci pri šanku«. Tudi za »preglasne« goste hitro poskrbijo, da ne motijo drugih. Res idealen kraj za vse, ki si želijo miru in počitka. Žal včasih vse skupaj zagreni črna pika vsemu: nekolikanj preveč mačehovski odnos do vseh, ki niso iz Litije.

Čudovit je izlet iz Novigrada mimo Poreča v Vrsar, ki je oddaljen približno 26 km od Pinete. Ob jadranski obali je to največji avto camp in je temu primerno tudi oskrbljen z vsem, kar turist rabi. Najbolj so me začudile zelo nizke cene prehrabnenih artiklov. Tu ima vsakdo možnost pokazati vse kuharske sposobnosti, zvečer pa v restavraciji lahko dokazuje, kaj ima v žepu in kaj ga je naučil mojster Jenko.

(Nadaljevanje na 13. strani)

nas je vonj po soli in mibah opozoril, da smo blizu cilja. Ze pred Koprrom smo zavili v levo in preko Buj po bližnjici prišli v Novigrad. V pričakovanju, da bomo videli veliko mesto ob moru, smo bili kar malo razočarani. Novigrad je malo

ta pravijo naselju, kjer stoji mnogo počitniških hišic, druga blizu druge, ena je lepša od druge. Vsem je skupno eno, to je prijetna borova senca, ki v vročini in nevihti nudi prebivalcem zavetje in občutek ugodja. Ves teren je kot mrav-

Končano je letošnje sindikalno prvenstvo v velikem nogometu - TOSAMA tretja!

Kot vedno je bilo tudi letošnje sindikalno prvenstvo razdeljeno v A in B skupino. Tokrat so se vsa srečanja igrala na igrišču Induplati v Jaršah. Naše moštvo je v močni konkurenci brez izgubljenega srečanja zasedlo odlično 3. mesto.

Lestvica celotnega tekmovanja A skupine je naslednja: (debelejši tisk so doseženi rezultati ekipe Tosame)

Letošnji prvak je torej postala ekipa Heliosa, drugo mesto je osvojil Induplati in tretje TOSAMA. Iz A skupine je izpadel Avtoservis.

Omenim naj, da je bilo tekmovanje in vprašanje vrstnega reda nepoznano do zadnje minute prvenstva, še posebno zaradi nakna-

dno odigrane tekme med Heliosom in Mlinostrojem, kar je bilo režirano vsled prekinitve v 48 minuti pri rezultatu 1:0 za Mlinostroj, v nadaljevanju 12. minutne igre pa je Helios v srečanju zmagal z rezultatom 3:1.

S tem je bilo moštvo Induplatija oškodovano za prvo mesto, naša ekipa pa je tako zasedla 3. mesto, čeprav je pred omenjenim srečanjem bila trdno druga. Mislim, da bi tekmovalna komisija morala pri podobnih dogovarjanjih izreči tudi svoje mišljenje. Za srečanje bi bilo potrebno delegirati boljše sodnike, kajti tudi naše moštvo je bilo že večkrat oškodovano.

Za Tosamo so v letošnjem prvenstvu nastopili naslednji igralci ter odigrali število tekem oz. dosegli

golov, kar je razvidno iz naslednjega seznama:

Grujič Peter	4
Pirc Brane	1
Požar Tone	1
Oražem Marjan	5
Štrukelj Marjan (3 goli)	5
Frankovič Boris (3 goli)	5
Vrhovnik Milan (1 gol)	4
Piskar Niko	5
Cerar Franc	3
Drolc Ivan	1
Pavli Janez	5
Osolin Franc	5
Močnik Rajko	4
Hribar Jože	3
Čokan Miro	3
Prenar Silvo	1
Limoni Janez	1
Kerč Miha	2
Hafner Marjan	5

Vsem omenjenim igralcem, še posebno kapetanu ekipe Grujiču ter vodji ekipe tov. Debevca iskreno čestitam za požrtvovalnost in dosežene rezultate, kakor tudi maloštevilnim ljubiteljem nogometa, ki so nas bodrili in nam s tem veliko pomagali.

Sportni referent KOOS:
Marjan Štrukelj

1	MLINOSTROJ	0:1	1:3	1:1	3:0	1:0	6:5	5	4. MESTO
2	INDUPLATI	1:0	1:3	0:0	4:2	8:0	14:5	7	2. MESTO
3	HELIOS	3:1	3:1	0:0	3:1	0:0	9:3	8	1. MESTO
4	TOSAMA	1:1	0:0	0:0	3:1	3:1	7:3	7	3. MESTO
5	AVTOSERVIS	0:3	2:4	1:3	1:3	0:0	4:13	1	6. MESTO
6	EMONA	0:1	0:8	0:1	3:0	0:0	1:12	2	5. MESTO

Tradicija ali okroglina žoge

Radi rečemo, da je mladina naša bodočnost, pri tem pa kar pozabimo, da smo bili mladina, to je bodočnost, enkrat tudi mi. Smo se že kdaj vprašali, koliko smo za to »bodočnost«
dali. Ne?

Tega se verjetno tudi niso vprašali mladi nogometaši Tosame, ko so poraženi od svojih starejših kolegov sklonjenih glav odšli v slačilnice nogometnega igrišča v Dobu. Kot olajševalno okoliščino poročnim štejem dejstvo, da so igrali ves čas z igralcem manj. Kazalo pa je še slabše, saj se je Branko šele po dolgem nagovarjanju le spravil v pomemben dres s številko 1. Roko na srce, svojo nalogo čuvarja vrat je odlično opravil, saj je s čestimi padci na noge nasprotnikovih napadalcev preprečil, da bi se mreža ne tresla prepogosto.

Kaj naj napišem o igri? To kar so že mnogi pred mano. Hitro in napadalno igro so oženjeni s svojo požrtvovalnostjo in seveda zaradi izkušenosti hitro umirili in prilagodili sebi. Ne smemo pozabiti, da je gibalni prostor oženjenega človeka zelo omejen, telo pa tako kmalu ni več kos napornim športnim panogam. V vrsti oženjenih sta blestela dva debitanta, še skoraj mladoporočenca, Franci in Janez, ki sta eden z golom, drugi pa z odlično igro veliko pripomogla, da je igra stekla v pravo smer.

Mladi so igrali tako kot znajo. Žal je bilo to tokrat premalo za zmago. Pa drugič več športne sreče.

Zaključek in predaja pokala zmagovalcem je bila že po tradiciji pri Videmški, kjer se je zbralo tudi največ navijačev. Taki smo pač!

Tone Stare

Humor je sladkor življenja. Le koliko saharina je v prodaji!

Trilussa

Nekatere glave me spominjajo na mojo hranilno knjižico; težko se polnijo in lahko praznijo.

HABIČ

Marsikatera ženska bi oblekla lansko obleko, če bi tjo lahko spravila nase.

Francoise Sagan

ZELELI SMO SI SONCA!

Želja vseh, ki so bili na dopustu z menoj pa je bila samo ena: mnogo sonca. Po veliki suši je prišel čas dežja, ki pa dopustniku ni dobitnik, čeravno si ga nekdo drug želi. Pa kaj si hočeš, za vse tako ni nikjer in nikoli.

Če bom že šel na morje, si bom verjetno želel sonca in polne dežarnice. Kaj pa vi?

Tone Stare

Osebne novice

ROJSTNI DAN PRAZNUJEJO od 12. 8. do 11. 9.

Konfekcija

6. 9. Ferlič Cilka, 31. 8. Grčar Iva, 29. 8. Lavrič Milka, 13. 8. Marinšek Marina, 19. 8. Povirk Vida, 21. 8. Piliček Olga, 1. 9. Poljanšek Marinka, 4. 9. Rems Milka, 28. 8. Vehovec Zinka, 26. 8. Zmrzlikar Milka, 9. 9. Urbanija Irena

Mikalnica

18. 8. Pervinšek Stane, 26. 8. Arnuš Marjana, 17. 8. Burja Marija, 15. 8. Cerar Marta, 27. 8. Cerar Francka, 25. 8. Gaberšek Slavka, 27. 8. Kranjc Olga, 1. 9. Kveder Poldka, 16. 8. Košak Kristina, 17. 8. Morela Milka, 14. 8. Pinnat Ivanka, 27. 8. Podmiljšak Marija, 7. 9. To-man Danica.

Tkalnica ovojev

9. 9. Bernot Tončka, 24. 8. Brenčič Marija, 28. 8. Cernivec Milka, 12. 8. Gajič Ana, 5. 9. Kerč Jože, 6. 9. Kos Marjan, 24. 8. Lavrič Francka, 6. 9. Vrenjak Marija.

Pripravljalnica

28. 8. Arnuš Rozka, 30. 8. Mihelčič Ivan, 26. 8. Peterka Marija, 25. 8. Rode Janez.

Avtomatska tkalnica

20. 8. Konošec Francka, 26. 8. Potočnik Avgust, 18. 8. Prisljan Kristina.

Filtri

16. 8. Baloh Zorka, 29. 8. Bernot Rozalija, 8. 9. Kosmač Fani, 28. 8. Planinc Janko, 26. 8. Vodnjav Jakob, 6. 9. Wollmayer Marina, 4. 9. Kump Milka.

Beličnica

30. 8. Bizilj Franc, 6. 9. Capuder Franc, 9. 9. Pele Marjan, 5. 9. Planinc Peter, 15. 8. Sevšek Jernej, 16. 8. Udovč Avgust.

Komerciala

15. 8. Aleš Marija, 21. 8. Pišek Nada, 29. 8. Pižmoht Janez, 22. 8. Stojanovski Trajko, 3. 9. Jeretina Matija.

Uprava

5. 9. Drčar Marta, 9. 9. Jerin Miha, 1. 9. Movrin Slavka, 10. 9. Obradovič Jelka, 13. 8. Ocvirk Tinca, 2. 9. Pivec Peter, 2. 9. Vidergar Angela, 14. 8. Zajc Silva, 25. 8. Zalo-kar Janez.

Pomožni obrati

30. 8. Dolinšek Jože, 5. 9. Stupica Franc, 9. 9. Tomažič Stanko, 2. 9. Videmšek Andrej.

RODILI SO SE

Lančaj Antoniji - hči; Uštar Magdi - sin, Dolinar Francu - hči.

DELOVNO RAZMERJE JE BILO SKLENJENO Z

Stare Janezom, Smrekar Antonom, Škrlep Francem in Planinc Jankom.

Nagradna križanka

			Saturnova žena boginja želve	Slov. pisatelj Ivan	Kristalna snov v tkivu	Vzorci kalupi	Enaka soglasnika	Tako in tako	Češki pis. Alois „Psoglav“	Sebastian Knajpp	Porednež	Prodnik
			Zbirka voščenih figur									
			Parizansko srečanje					Ploskovna mera		Ljudska pritrilnica		
	Ubsežnost	Negovarč	Del jadrnice							Greda		
Zaščitno sredstvo proti rji				Sestava v.v.	Av. oz. Zenice	Pristanišče Grčije		Izguba teže				
Vrsta ur				Ključav. orodje				Amper				
Popačiti se nad tem				Mestna obala					Sanje			
Av. oz. Tunizije		Državna blagajna				Naš Dom	Izolobina v zemlji			Medmet nejevo"lje		Posoda za umetenje smetane
Renij		kesanje	Pojav pri gorenju	oče						24 ur	Izvršni svet Pritok Donave	
Enica			žitarica					Latinski veznik	Gaspod (špans.) Dickinson Emily			Arabski žrebec
Sredstvo za odstraniti laka												
Sredstvo za lasanje												

Sporazumno pa tje **PRENEHALO** delovno razmerje s Čokan Mirkom.

ROJSTNI DAN PRAZNUJEJO:
Od 10. 8. do 15. 9.

MOŽE Andreina 23. 8., vodja proizvodnje — SILA Marija 23. 8., vovkova previjalka — ČEHOVNIK Mirjam 1. 9., vodja strežbe — PEGAN Marija 3. 9., blagovni knjigovodja — VIDMAR Marica 4. 9. obracun OD — KORITNIK Mihaela 6. 9., tkalka — ZORŽ Minka 8. 9. kuharica — ČEHOVIN Draga 10. 9. natararica — MOŽE Miroslav 13. 9., privezov. osnov — ROJC Marica 14. 9., križno previjalka.

VSTOPIL V PODJETJE:

HREŠČAK Viktor.

ODŠEL IZ PODJETJA:

MOŽE Anton — sporazumno.

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE

V uredništvo Tosame so bile odane 4 rešitve križank. Vse so bile pravilno rešene. Žreb je nagrade razdelil naslednjim trem reševalkam:

1. nagrado LEKAN Francka
2. nagardo JASEVEC Pavla
3. nagrado FLORJANČIĆ Olga.

Vsem se zahvaljujemo za sodelovanje in čestitamo za pravilno rešitev.

Opozoriti vas želimo, da se v zadnjem času večkrat pri praznitvi skrinjic zgodi, da se pojavijo poleg novih križank tudi rešitve starejših križank.

Želimo, da križanke oddajate do 25. v mesecu.

Uredniški odbor

Izdaja: Tovarna sanitetnega materiala Domžale.

Urejuje uredniški odbor: Vladka Berlec, Janez Drolc — KOOS sindikat, Marjan Hafner, Janja Vidergar, Francka Kerč — Blagajna, Karol Strehar, Stane Tomažič MA Tosama, Marjan Strukelj, Jurij Vulkan, Slavko Bajec, Tone Stare-fotograf.

Odgovorni urednik: Dušan Borštnar.

Naklada: 1200 izvodov

Tisk: »Papirkonfekcija« Kriško